

LUTERILAISUUDEN PAINOPISTEET III

Väinö Hotti

(nettikuva)

MARTTI LUTHER**10.11.1483 – 18.2.1546**

”Syytettäköön minua ylpeydestä, ja ahneudesta, aviorikoksesta ja murhasta, vihollisuudesta paavia vastaan...kunhan minua vain ei voida syyttää jumalattomasta vaikenemisesta” (Kares, Luther, s.145,146).

16. Usko

*”Usko yksin vanhurskauttaa, **mutta se ei ole yksin**” (Tunnustuskirjat, s.38).*

*”Ettei tässä puhuta sellaisesta uskosta, **joka on perkeleilläkin ja jumalattomilla**, jotka uskovat Kristuksen kärsimyksen ja kuolleista nousemisen tapahtumat, vaan että tässä puhutaan todellisesta uskosta: uskotaan, että me Kristuksen kautta saamme armon ja syntien anteeksiantamuksen... Se ei sano uskoksi sellaista tietoa, joka on perkeleillä ja jumalattomilla ihmisillä. Opetetaanhan Hebrealaiskirjeen 11. luvussa uskosta siten, että usko ei ole ainoastaan tapahtuneiden asioiden tietämistä, vaan luottamusta Jumalaan, hänen lupauksensa omaksumista” (mt.s.32).*

”Se usko, josta me puhumme, tulee näkyviin parannuksessa (poenitentia), toisin sanoen, se syntyy omantunnon kauhistuksissa, tämän tuntiessa meidän synteihimme kohdistuvan Jumalan vihan ja etsiessä syntien anteeksiantamusta ja synnistä vapautumista” (85).

*”**Mehän emme puhu tyhjästä tiedosta, sellaisesta, joka perkeleilläkin on, vaan sellaisesta uskosta**, joka tarjoaa vastuksen omantunnon kauhistukselle ja rohkaisee ja lohduttaa pelkoon saatetut sydämet” (101).*

*”Siitä uskosta... **joka ei synny ilman ihmissydämessä tapahtuvaa ankaraa kamppailua**” (112).*

”Tämä usko seuraa omantunnon kauhuja, se voittaa ne ja antaa omalletunnolle levon” (147).

*”Pyhienkin on vaikea säilyttää tätä uskoa... mutta se syntyy meissä... silloin, kun **pelkoon saatetut sydämet** saavat kuulla evankeliumin ja saavat lohdutuksen” (182).*

”Usko on se ainoa keino, jolla me niihin (Jumalan lupauksiin) tartumme, ne vastaanotamme, itseemme sovellamme ja itsellemme omistamme” (485).

*”**Usko taas ei pysy niissä, jotka viettävät syntistä elämää, kadottavat Pyhän Hengen ja työntävät luotaan parannuksen**” (500).*

*”Usko tulee siis Jumalan sanan kuulemisesta, kun se sekoittamattomana ja **puhtaasti saarnataan**” (564).*

*”Lisäksi sanomme vielä, että **usko on väärä, ei oikea, ellei sen seurauksena ole hyviä tekoja**” (267).*

*”Me opetamme, että **evankeliumi vaatii uskon varmuutta**. Vastustajat jättävät omattunnot epävarmoiksi, kahden vaiheille. Omantunnon ihmiset eivät kuitenkaan voi tehdä mitään uskossa alati epäillessään, onko heillä anteeksiantamus... Näin koko elämä on vailla Jumalaa, vailla todellista Jumalan palvelemista. Juuri tästä Paavali sanoo: ‘Kaikki, mikä ei ole uskosta, on syntiä’. Ja ollessaan alituisesti tällaisessa epävarmuudessa he eivät koskaan pääse kokemaan, mitä usko on” (152).*

*”Samoin kuin siis lapsi maallisessa suhteessa tulee perilliseksi ainoastaan syntymälä, **samoin tässäkin usko yksin tekee Jumalan lapsiksi ne, jotka syntyvät sanasta, mikä on se jumalallinen kohtu, jossa me sikiämme, jossa meitä kannetaan, josta me synnymme ja joka meitä kasvattaa**” (Luther, Gal.kirj.sel. s.467).*

”Usko on jotakin vaivalloista, sitä ei niinkään helposti eikä väleen opita, niin kuin lörröttelevät kylläiset ja paisuneet henget, jotka yhdellä kertaa tyhjentävät koko Raamatun sisällön” (468).

*”Jumala antaa sanansa, ja omistamalla sen Jumalan lahjoittamalla uskolla **me synnymme Jumalan lapsiksi**” (478).*

17. Uskovan tuntomerkit

”Sillä jos ken tuntee rakkautta sanaa kohtaan, halusta kuuntelee Kristusta, puhuu hänestä, ajattelee häntä, opettaa ja kirjoittaa hänestä, tietäköön, että tämä ei ole inhimillisen tahdon eikä järjen aikaansaannosta, vaan Pyhän Hengen lahjaa; ja päinvastoin: siellä, missä sanaa vihataan ja halveksitaan, siellä perkele, tämän maailman jumala hallitsee, sokaisee ja vankeinaan pitää ihmissydämiä, jottei evankeliumin, Kristuksen ihanuuden valo heille loistaisi” (449).

”Älköön siis kukaan tehtäviään jumalisesti ja uskollisesti suorittava, olkoon sitten missä asemassa tahansa, ja joka hyvästä uurastuksestaan saa osakseen ihmisten kiittämättömyyttä ja vihaa, tämän vuoksi kiusaantuko kuollakseen, vaan sanokoon Kristuksen kanssa: **’He ovat vihanneet minua syyttä` (Ps.25:19; 35:19; 69:5; Joh.15:25)’** (462).

18. Hyvät teot

”**Rakkauden ja tekojen täytyy kuitenkin seurata uskoa... mutta pois kyllä suljetaan luottamus rakkauden eli tekojen ansioon**” (Tunnustuskirjat, s.76).

”Lakia näin ollen ei voida täyttää muulla tavalla kuin että uskon kautta on saatu Pyhä Henki. Sen tähden Paavali sanoo, että **laki vahvistetaan eikä sitä tehdä mitättömäksi uskon kautta**” (mt. s.84).

”Jaakob puhuu näet ainoastaan niistä teoista, **joita usko saa aikaan**” (101).

”Jumalalle otollisia ovat siis ne almut (hyvät teot), jotka ovat sovituksen tai oikeammin vanhurskautuksen seurauksena, **mutta eivät ne, jotka edeltävät sitä...** meidän on yhdistettävä usko ja hedelmät; niin tässäkin almusta puheen ollen on sanottava, että **uusi elämä kokonaisuutena pelastaa**” (107).

”Emme me täytä lakia emmekä voikaan sitä täyttää, ennen kuin olemme sovitetut Jumalan kanssa, vanhurskautetut ja uudestisyntyneet” (122).

”Eikä rakkautta ole olemassa ennen kuin uskolla on päästy sovitukseen” (143).

”Tällaisen uskon, uudistuksen ja anteeksiantamuksen **seurauksena on sitten hyvät teot**. Sitä, mikä niissäkin vielä on synnillistä ja puutteellista, ei lueta synniksi eikä puutteeksi juuri saman Kristuksen tähden; ihmistä on kokonaan, niin hänen persoonaansa kuin tekoihinsakin katsoen sanottava vanhurskaaksi ja pyhäksi, ja sellainen hän onkin, sulasta armosta ja laupeudesta... ” (267).

”Todellisen uskon – mikäli siis usko ei ole kuollut, vaan elävä – seurauksena ovat varmasti ja epäilemättä hyvät teot **ikään kuin hyvän puun hedelminä**” (426).

”Todelliset hyvät työt eivät myöskään synny omien luonnollisten voimien varassa, vaan vasta siten, että henkilö itse uskon kautta on sovitettu ja Pyhän Hengen kautta uudistettu eli, niin kuin Paavali puhuu, on uudesti **’luotu Kristuksessa hyviä töitä varten`** (496).

”**On siis mahdotonta erottaa tekoja uskosta, jopa yhtä mahdotonta kuin erottaa erilleen tulesta sen palaminen ja valaiseminen**” (497).

Mitä tulee siihen väitteeseen, että hyvät teot muka olisivat vahingolliset autuuden saavuttamiseksi, me annamme seuraavan selvän selityksen. Jos joku tahtoo kytkeä hyvät teot vanhurskautuksen uskonkohtaan, perustaa vanhurskautensa ja autuudenturvansa niille, siten ansaitakseen Jumalan armon ja sen kautta tullakseen autuaaksi, me emme vastaa itse, vaan itse Paavali sanoo sen Filippiläiskirjeen 3. luvussa, siinä sen kolmesti toistaen, että **sellaiselle ihmiselle hänen tekonsa eivät ainoastaan ole hyödyttömät, vaan jopa vahingolliset**. Syy ei ole hyvissä teoissa sinänsä, vaan siinä väärässä luottamuksessa, joka vastoin Jumalan nimenomaista sanaa tekoihin perustetaan” (501).

19. Paavalin ymmärtäminen

”Mutta kun seurakunnanpaimenilta ja kaitsijoilta puuttuu sanan käsitys, harjoitus ja puhdas käsittely, he ehdottomasti elävät **suruttomina**: eihän heillä ole mitään kiusausta, ristin eikä vainojen tuottamaa harjoitusta, **joka tavallisimmin on puhtaan sanan julistamisen seurauksena**. Heidän oli siis mahdotonta ymmärtää Paavalia. Meillä taas on Jumalan armosta puhdas uskonoppi, jota me myös avoimesti tunnustamme. Sen tähden meidän onkin pakko kärsiä perkeleen ja maailman hirveintä vihaa ja vainoamista; ja elleivät hirmuvaltiaat ja harhaoppiset väkivalloin ja viekkauksin sekä saatana sydänvapistuksin ja tulinuolin meitä räökkäisi, **niin Paavali olisi meille yhtä käsittämätön ja tuntematon kuin hän oli koko maailmalle menneinä vuosisatoina ja yhä vieläkin on vastustajillemme: paavilaisille ja kiihköhengille. Niinpä profetian lahja ja oma tutkimisemme liittyneinä sisäisiin ja ulkonaisiin ahdistuksiin avaavat ymmärryksemme, niin että oikein käsitämme Paavalin ja koko Raamatun”** (ss.496-497).

20. Valeapostolit

”Sellainenhan on noiden kyykäärmeiden (valeapostolien) kaunis tapa: hurskaasta ja vilpittömästä sydäimestä lähteneet sanat he tekevät epäluulonalaisiksi, vääntäen ne ovelan viekkaasti tarkoittamaan aivan päinvastaista kuin niiden lausuja on tarkoittanut. Tässä he ovat ihmeteltäviä mestareita... Mutta heitähän panee toimimaan **ilkeyden henki**: hän vimmauttaa heidät siinä määrin, **että saatanallisessa katkeruudessaan hurskaita kohtaan eivät voi olla pahansuovasti selittämättä näiden sanoja ja kirjoituksia”** (501).

”**Valeapostolit** pilkkasivat Paavalia galatalaisten kuullen tähän tapaan: Hän on äksypäinen ja riidankipeä mies: pikkuseikan tähden menee rikkomaan seurakunnissa vallitsevan yksimielisyyden, ja vain siitä syystä, että yksin on olevinaan viisas, yksin

tahtoo arvonantoa osakseen - . Näin väärin Paavalia syyttäen tekivät hänet monen silmissä vihatuksi” (584).

21. Lutherin maine

*”Samoin nykyään Lutherin nimi on maailman mielestä **kaikkein vihattavin**: se joka minua kiittää, tekee suuremman synnin kuin kukaan epäjumalanpalvelija, rienaaja, valapatto, huorintekijä, avionriikkoja, murhaaja, varas” (502).*

*”kuuluisin katolinen Luther - tutkija – ja Lutherin pilkkaaja Denifle, huudahti nähdessään erään Cranachin maalaaman Luther- kuvan: ‘Luther, **sinussa ei ole mitään jumalallista**” (Hjalmar Holmquist, Martti Luther. s.150).*

22. Ristin pahennus

*”Kaikki oli evankeliumin esiintuloa niin leppoisan rauhallista, mutta nyt, kun sitä on julistettu, **kaikki menee mullin mallin** ... hurskaat saavat maailmassa pitää hyvänä sen kunnianimen, että ovat kapinallisia, rauhanriikkoja ja lukemattomien onnettomuuksien aiheuttajia ... **Älköön tunnustautuko kristityksi se, joka ei halua kärsiä vainoa Ismaelin puolelta!**” (ss.533-534).*

*”Evankeliumin kukoistaessa täytyy siis **ristin pahennuksen** välttämättömyyden pakosta seurata – muussa tapauksessa perkeleeseen ei ole sattunut täysosuma, vaan häntä on vain keveästi huitaistu. Jos tulee täysosuma, hän ei pysy rauhallisena, **vaan alkaa metelöidä kauheasti ja panee kaiken sekaisin**” (594).*

*”Älköön siis millään muotoa **ristin pahennusta** poistettako; niin kävisi, jos julistaisimme sitä, mitä tämän maailman ruhtinas jäsenineen halusta kuuntelisivat, nimittäin teoista tulevaa vanhurskautta; silloin meillä olisi säyseä perkele, suosiollinen maailma, leppyinen paavin ja leppyiset ruhtinaat!” (594).*

”me taas saarnaamme ristiinnaulittua Kristusta, joka on juutalaisille pahennus ja pakanoille hullutus” (1. Kor.1:23)

(nettikuva)

”Sun risti olkoon ainoa Tienviittaajani matkalla, Ain aurinkona päivällä Ja yöllä kuuna, tähtenä” (Vvk.52:10).